

מ"ת 440/09/16 - מדינת ישראל נגד דמיטרי פיודורוב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 440-09-16 מדינת ישראל נ' פיודורוב(עציר)
תיק חיצוני: 5279/2016

בפני	כבוד השופטת לימור מרגולין-יחידי
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	דמיטרי פיודורוב (עציר)

החלטה

בקשה לגילוי חומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982.

עניינו של כתב האישום, בהקשרו מתבקשים חומרי החקירה, בסכסוך על רקע חוב כספי שהתגלע בין המבקש לבין החבורה, כהגדרתה בכתב האישום, הכוללת את ויליאם, אליאס ותמיר. בהתאם לנטען בכתב האישום, הגיע המבקש בשעת לילה לגינה ציבורית בה שהו בני החבורה, ירה לעברם שלושה כדורים לפחות בכוונה לגרום להם פציעות ובכוונה להפחידם. אחד הקליעים פגע ברגלו של ויליאם, שנמלט והסתתר, שני האחרים נמלטו אף הם מהמקום.

המבקש עותר לקבל את גליונות הרישום הפלילי של השלושה, וכן את כתבי האישום התלויים ועומדים בעניינם, לרבות טיוטות של כתבי אישום. בנוסף, לאחר שנמסר לו במהלך הדיון כי תיקי חקירה בעניין השלושה נסגרו, ונמסרו לו אף עילות הסגירה, עותר המבקש לקבל את נימוקי הסגירה של תיקי החקירה, בעיקר בעניינם של ויליאם ואליאס, שנחקרו בחשד להנחת רימון ברכבו של המבקש בארוע מוקדם יותר.

ב"כ המבקש עמד על מעמדו המרכזי של אליאס במסגרת הראיות, כשליטתו דברי אליאס בפני המדובר מהווים את הראיה המרכזית, אלא שלטענת ההגנה אליאס לא נכח כלל בזמן הארוע בזירת הארוע, וממילא לא יכול היה למסור עובדות מידיעה אישית. במצב דברים זה, יש לטענת הסנגור חשיבות עליונה בערעור מהימנותו של אליאס, ומידע על מעורבותו בפלילים חיוני לתכלית זו. בנוסף, צוין כי יש צורך באותו מידע ביחס לויליאם ותמיר על מנת לכרסם במהימנות גרסתם. עוד הודגש כי המידע המבוקש יסייע להגנה להצביע על כך שאין מדובר בחבורה תמימה אלא במי שמעורבים במעשי פשע והטילו חיתתם על העיר בת ים. לענין העתירה לקבלת נימוקי החלטת הסגירה, לא הרחיב הסנגור מעבר לטיעון הכתוב, והשתמע מדבריו כי הוא עתיד להעלות טענות הנוגעות לאכיפה בררנית.

המשיבה מתנגדת לבקשה. ב"כ המשיבה הדגיש כי לא די במרכזיות של עד וברצון לערער את מהימנותו, אלא יש לבחון את הרלבנטיות של החומר המבוקש להליך ולהגנת המבקש. הוא אישר שאליאס הוא עד מרכזי, אך הבהיר כי אין בחומר המבוקש כל רלבנטיות ולכן אין הצדקה למסור אותו. ב"כ המשיבה עמד גם על האבחנה המשפטית המקובלת בהלכה הפסוקה בין מסירת רישום פלילי לבין מסירת מב"דים או כתבי אישום. אשר לויליאם ותמיר הודגש כי אינם עדים מרכזיים וצוין כי הם לא מפלילים את המבקש. לעניין העתירה לקבלת נימוקי הסגירה הודגש כי מדובר בתרשומות פנימיות, ונטען כי לא הוצגו כל טעמים מיוחדים המצדיקים את מסירת המידע הפנימי, מה גם שכל החומר הגולמי הנוגע לחשדות כלפי השלושה מונח בפני ההגנה, שתוכל להציג את טענותיה לחוסר שוויון על יסוד חומר הגלם וחקירות גורמי החקירה.

לצורך החלטה בבקשה, עיינתי בהחלטה ביחס לראיות לכאורה, אליה הפנה ב"כ המבקש, וכן עיינתי במספר מסמכים אליהם הפנה ב"כ המבקש הנוגעים למעורבות על פי הנטען של החבורה או מי ממנה במעשי אלימות, וכן בדו"ח פעולה באמצעותו מבקש ב"כ המבקש להראות שאליאס מסר דברים שלא התרחשו במציאות, ובהודעת המדובר. כמו כן, עיינתי במרשם הפלילי של השלושה.

דין והכרעה

דומה שאין צורך לחזור ולפרט בבקשה הנוכחית את ההלכות הנוגעות להיקף החומר המוגדר כחומר חקירה, שיש להעמידו לעיון נאשם וסנגורו, וניתן לסכם ולציין כי המבחן המקובל הוא מבחן הנגיעה והזיקה של החומר לאישום, מבחן הרלבנטיות.

החומר המבוקש עשוי להיות בעל פוטנציאל להאיר נתונים מהותיים לגופו של האישום, שאז בדרך כלל הרלבנטיות שלו מובהקת, ועשוי להתבקש כדי לערער את מהימנותו של עד.

חומרים הנוגעים לעדים במשפט

לשם הכרעה בשאלת הרלבנטיות כשמבוקש חומר הנוגע לעד במשפט, בוחן ביהמ"ש, בין היתר, את התכלית שלשמה מבוקש החומר, מעמדו של העד, הפוטנציאל הראייתי הגלום בעדותו ומידת מעורבותו, עוצמת הקשר בין האישום לבין המידע המבוקש לגבי העד ומידת הקרבה של הנתונים המבוקשים מבחינת זמן ומהות להליך המתברר. כאמור, חומר שהתבקש עשוי להחשב כחומר חקירה גם מקום שתכליתו הבלעדית היא פגיעה במהימנות העד, ושאלת מהימנות עד מרכזי מעורב בהליך, דוגמת מתלונן או קורבן, או עד אחר מרכזי, עשויה להיות בעלת חשיבות רבה. עם זאת, מקום שהעתירה לקבלת חומר היא בעיקר לצורך ערעור מהימנות, יש לבחון אם החומר המבוקש הוא בעל פוטנציאל השפעה על מסקנות ביהמ"ש בנוגע למהימנות. ככל שהחומר המבוקש מרוחק יותר מן העניין המתברר במסגרת ההליך, או שהתועלת מקבלתו היא זניחה ושולית, כך קטנה נגיעתו להליך גם בשאלת המהימנות. בנוסף, לאור עקרון סופיות הדין בעניינים צדדיים, נלקחת בחשבון העובדה שעל פי רוב התועלת בחומר תחומה.

בבש"פ 4508/15 סבג נ' **מדינת ישראל**, בו נדונה השאלה אם יש לראות במרשם פלילי של עד שנטען שהוא עד מרכזי

כחומר חקירה, בשל עצם מרכזיותו וחשיבות ערעור מהימנותו, קבע ביהמ"ש כי מרכזיות עד היא נתון בעל משקל, אך לשם עמידה במבחן הרלבנטיות ולשם הצדקת פגיעה בפרטיות העד, נדרשת:

"אינדיקציה לכך שיש במרשם הפלילי של העד פוטנציאל ממשי קונקרטי לתרום להגנת הנאשם".

לצד הזיקה ופוטנציאל התרומה להגנת הנאשם, בוחן ביהמ"ש גם את האינטרסים הנוגדים האחרים, ובעיקר את עוצמת הפגיעה בצדדים שלישיים שלחומר המבוקש נגיעה אליהם. על בית המשפט מוטלת החובה לשקול בקפידה ובהירות את אפשרות הפגיעה בכבודו ובפרטיותו ובשיקומו של עד ושל צדדים שלישיים נוספים, ואת הצורך בפגיעה זו, אל מול מידת התרומה של החומר להגנת הנאשם. בבש"פ 5881/06 **בניזרי נגד מדינת ישראל**, הותווה אופן האיזון בין האינטרסים הנוגדים בהתחשב בעוצמתם, כדלקמן:

"מקום שהנזק לעד מחשיפת המידע הוא מינימאלי או שאינו קיים, או לחלופין, הנזק קיים, אלא שיש חשיבות של ממש לחשיפת העבר להגנתו של הנאשם, מן הראוי לאפשר העיון. מתוך שמקובל עלינו כי אין חקר לתבונתו של סגור מוכשר, מן הראוי אולי לכלול במסגרת זו גם מקרים שבהם התועלת עבור הנאשם היא בשוליים ולא דווקא בנתיב המרכזי".

אשר למידע על מבדי"ם או מידע על כתבי אישום ותיקים פתוחים, בבג"צ 233/85 **אל הוזייל נגד משטרת ישראל**, נקבע כי:

"תיק חקירה נגד עד, שלא הסתיים בהגשת אישום ובהרשעה, איננו מהווה ככלל חלק מ"חומר החקירה" שעל התובע להעמידו לרשות הסניגוריה על-פי דרישת החוק".

לצד זאת הובהר כי אם תיק חקירה כזה **"בשל תוכנו ובשל מהותו או בשל נסיבות מיוחדות הקשורות בו, בכל זאת עשוי להיות בעל משמעות של ממש לשם קביעת מהימנותו של העד או לשם מתן הכרעה צודקת בנושא אחר המתעורר במשפט"**, יש להעמידו לעיון.

בהתאמה, בבש"פ 5535/13 **מדינת ישראל נ' שימשילשולי**, עמד ביהמ"ש על כך, שתיקים פתוחים שלא עברו ביקורת שיפוטית וכן תיקים תלויים ועומדים, לא יועמדו בדרך כלל לעיון, והמבחנים בעניינם נוקשים יותר, כך שהנטל על המבקש עיון במידע זה הוא כבד יותר מבחינת ביסוס עוצמת הרלבנטיות. ביהמ"ש ציין שאף אם צלח המבקש את כל המשוכות, עדיין יש לבחון אם ניתן להסתפק במסירת מידע מצומצמת יותר בדרך של פרפראזה.

ומן העקרונות אל העובדות.

בעניינו של אליאס, אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר בעד מרכזי מאד. עם זאת, לאחר שבחנתי את גליון הרישום הפלילי של אליאס, ונתתי דעתי לסוג העבירות, לאופיין ולמועד ביצוען, לא מצאתי כי יש במרשם הפלילי של אליאס פוטנציאל ממשי וקונקרטי שעשוי לתרום להגנת המבקש ולערעור מהימנות העד, מעבר לתרומה זניחה ושולית. אציין כי

בחנתי את החומר גם בהקשרם של החשדות למעורבות בהנחת הרימון, ואף בקשר לטענה שהוא חלק מחבורה שהטילה חיתתה על העיר בת ים, וגם בהקשרים אלה לא מצאתי פוטנציאל לתרומה קונקרטית וממשית להגנת המבקש.

אשר לויליאם, אף שמדובר במי שהוא קורבן הארוע, הרי שהובהר לביהמ"ש כי העד לא שיתף פעולה ולא מסר גרסה המסבכת את המבקש, ובנסיבות אלה מקובלת עליי גישת ב"כ המשיבה כי אין מדובר בעד מרכזי וכי התכלית של ערעור מהימנותו תחומה מאד בנסיבות העניין. מעבר לכך, גם בעניינו של ויליאם לא מצאתי במרשם הפלילי בו עיינתי פוטנציאל ממשי וקונקרטי שעשוי לתרום להגנת המבקש, אף זאת בהתחשב בשיקולים שפורטו לעיל. לעניין החשדות להנחת הרימון והטענה להשתייכותו לחבורה בריונית, אני מפנה להתייחסותי לאליאס לעיל.

אשר לתמיר, הובהר כי העד לא שיתף פעולה ולא סיבך את המבקש, ואני מפנה למסקנותיי בהקשרו של ויליאם.

לעניין כתבי האישום וטיוטות כתבי אישום, בהתאם לעקרונות שהותוו בפסיקה ופורטו לעיל, לא מתקיימים טעמים המצדיקים מסירת מב"דים או כתבי אישום, ודומה שאין צורך להרחיב מעבר לכך. בהקשר זה אציין כי המידע בדבר מב"דים הועמד לעיוני, לעומת זאת, לא התבקשתי לעיין בכתבי אישום ובטיוטות כתבי אישום, ולא ראיתי צורך לעיין בהם בנסיבות העניין.

כעולה מן המקובץ, העתירה לקבלת מידע הנוגע לעברם הפלילי או מעורבותם הפלילית הנטענת של שלושת העדים, נדחת.

נימוקי סגירת תיק

ב"כ המבקש עותר לקבל תרשומות המתעדות את נימוקי הסגירה של תיקי החקירה בעניינם של השלושה.

עסקינן בתרשומות פנימיות שכלל אינן נחשבות כחומר חקירה, אף לא לביסוס טענות ממשור הצדק וההלך ההוגן. בתי המשפט עמדו לא פעם על האינטרס הראשון שבמעלה לאפשר לרשות התביעה והחקירה לערוך בכתובים, לצורך ניהול ההליך, תרשומות ובהן להביע את עמדתן, דעותיהן ומסקנותיהן לגבי תיק חקירה וכן להיערך לקראת ניהולו. משכך, נקבע כי אף אם מדובר במסמכים שיש להם זיקה מהותית לתיק, אין הם מהווים חומר חקירה, ואין מקום להעמידם לעיון. כדברי הנשיא ברק במ"ח 6148/95 **עזריה נגד מדינת ישראל**:

"לדעתי, תרשומות פנימיות, עבודות פנימיות או דינים וחשבונות פנימיים, אשר עובדי משרד המשפטים מכינים כחומר עזר לגיבוש עמדתם בעניינים התלויים ועומדים בפני בתי המשפט, אינם פתוחים לעיון המבקש".

בבש"פ 7553/10 בר אושר נגד מדינת ישראל הובהר:

"בפסיקה נקבע עוד כי המונח "תרשומת פנימית" כולל סוגי מסמכים וראיות שונים ואין מדובר בהכרח ברשימה סגורה. האבחנה העיקרית שיש לערוך כאשר מתעוררת שאלה מסוג זה שלפנינו היא האם מדובר בראיות עצמאיות שהושגו בדרך כזו או אחרת במסגרת חקירת המשטרה, או שמא מדובר בסיכומים ותרשומות פנימיים של גורמי החקירה והתביעה, שיש בהם ניתוח או הסקת מסקנות על בסיס חומר הראיות הגולמי". (וראו גם: 3071/11 בן שטרית נגד מדינת ישראל, בבש"פ 2270/06 אל עילאווי נגד מדינת ישראל, בבש"פ 6552/02 אליהו נגד מדינת ישראל, בג"צ 1689/02 נמרודי נגד היועמ"ש).

דברים אלה, שנאמרו ביחס להחלטות הנוגעות לעניינם של מעורבים או שותפים לאותו הליך ולאותה פרשה, יפות מקל וחומר מקום שמדובר בעתירה הנוגעת לנימוקי סגירה של תיקי חקירה בעניינם של עדים, שאינם שותפים של המבקש שנחקרו ביחס לארוע אחר, ואשר ממילא הנטל להוכחת הדמיון ביניהם לבין המבקש, כבד יותר.

עקרונות אלה, בהעדר טעמים מיוחדים וקונקרטיים, אינם משתנים בשל העובדה שתכלית העיון היא לביסוס טענות הגנה מן הצדק. ודוק, העובדה כי התיעוד של שיקולי המשיבה אינו עומד לעיון ההגנה, אין בה כדי לחסום את ההגנה מהעלאת טענה, ומהנחת תשתית ראיתית לטענות הגנה מן הצדק במהלך שמיעת הראיות, על יסוד כל חומר הגלם המצוי בתיק וקשור לשלושה, ובהתבסס על חקירת העדים בתיק. לא למותר לציין כי ככל שאכן תונח תשתית כזו, תדרש תגובת המשיבה, ויהיה עליה להראות שהנימוקים והשיקולים היו ענייניים ולגיטימיים, על כל המשתמע מכך.

טרם סיום, אציין כי לא התבקשתי לעיין בתרשומות עצמן, ולאור עמדתי, כפי שהובאה לעיל, לפיה מדובר בחומר פנימי, לא מצאתי צורך לעיין בתרשומות.

כעולה מן המקובץ, אין מקום להעמיד למבקש את נימוקי סגירת התיקים בעניין השלושה.

אשר על כן הבקשה נדחת.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ל' תשרי תשע"ז, 01 נובמבר 2016, בהעדר

עמוד 5

הצדדים.